

Commissie De Wit kritisch over accountants

De inhoud en strekking van het te rapport van de Commissie De Wit zijn een beetje als verwacht: het had allemaal anders gemoeten, er moeten strengere regels komen en meer toezicht. En er is geen hoofdschuldige aan te wijzen.

De accountants, als één van de direct betrokken partijen naast de banken, de AFM, de DNB, commissarissen en de politiek, krijgen er echter stevig van langs. Ik lees in het rapport duidelijk de oproep aan de accountant om zijn 'oude' functie van vertrouwensman van het maatschappelijk verkeer op te pakken en zijn rol als waakhond, niet die van schoothondje van de directie, in te vullen. De commissie plaatst de accountant nadrukkelijk in de categorie externe toezichthouders, naast DNB en de AFM.

De accountant wordt verweten dat de financiële verantwoordingsinformatie van financiële instellingen voor aandeelhouders en andere gebruikers ontoereikend is geweest om de grote risico's binnen de instellingen of het financiële systeem te kunnen zien. De commissie stelt vast dat de accountants niet in staat zijn geweest om te waarschuwen dat het voortbestaan van bepaalde banken ernstig gevaar liep of dat er grote risico's zaten in het financiële systeem. Natuurlijk kan het beroep dan direct de discussie aangaan over de complexiteit van financi-

ele instrumenten, over de signaalfunctie van de accountant en de beperkingen van handelen met het oog op de geheimhoudingsplicht noemen. Maar een belangrijk deel van de constatering neem je daar niet mee weg.

Tekortkomingen en verbeterpunten

De commissie noemt in dit verband het onderzoek door de AFM naar een aantal aspecten van de accountantscontrole in de financiële sector. Daarbij zijn een aantal tekortkomingen en verbeterpunten geconstateerd. Zo moet de accountant kritischer kijken of de waardering van de financiële activa adequaat is en hij moet daarbij meer aandacht besteden aan de toetsing van de begrijpelijkheid en toereikendheid van de toelichting in de jaarrekening van de waarderingen. De geconstateerde tekortkomingen in het onderzoek hebben echter niet geleid tot de vaststelling dat er sprake is geweest van accountantsverklaringen die ten onrechte zijn afgegeven.

Daarmee kan formeel gezien worden vastgesteld dat de jaarrekeningen van financiële instellingen zoals deze door de accountant zijn gecontroleerd een getrouw beeld hebben weergegeven van de situatie zoals die zich op dat moment heeft voorgedaan. Dat is prettig voor de aansprakelijkheid.

Vraagtekens bij nut accountantswerk

Tegelijkertijd kan ook worden vastgesteld dat de accountantscontrole waarschijnlijk niet in staat is geweest om belangrijke ontwikkelingen en problemen bij banken in een vroegtijdig stadium te signaleren en te benoemen. Er kunnen volgens de commissie vraagtekens worden gezet bij het nut van het werk van de accountant. Immers, hoe relevant was het werk van de accountant als de accountant geen risico's heeft aangegeven, voorafgaand aan het uitbreken van de financiële crisis?

Zoals de commissie zegt: 'Het gegeven dat financiële instellingen voor het uitbreken van de kredietcrisis vrijwel zonder uitzondering goedkeurende accountantsverklaringen hebben gekregen, is voor de buitenwereld moeilijk te begrijpen. De vrij defensieve houding van de accountants en de accountancy als beroepsgroep, die er steeds op wijzen dat de wettelijke taak bij de certificering bij financiële instellingen juist is uitgevoerd, heeft niet bijgedragen aan de beeldvorming rondom de waarde van accountantsverklaringen en de rol van accountants in de financiële sector en heeft geleid tot maatschappelijke kritiek daarop.' In dat verband wordt natuurlijk de verwachtingskloof ook genoemd.

In zijn speech bij de presentatie van het rapport zei De Wit onder meer het volgende over accountants: 'De accountant, als externe toezichthouder, heeft niet zijn maatschappelijke taak kunnen waarmaken om zorg te dragen voor een begrijpelijke en toereikende toelichting op de jaarrekening van financiële instellingen. De beroepsgroep dient samen met de AFM nadere kwaliteitseisen op te stellen waaraan een jaarrekening moet voldoen.'

Het NIVRA onderschrijft de bevindingen van de commissie; aan de slag dus. **An**

Jan Joling, partner bij Nauta Dutilh

Ander KvK-nummer na bedrijfsovername

Vanaf 25 mei a.s. zal iedere onderneming die in andere handen overgaat een nieuw KvK-nummer krijgen.

Bij iedere algehele aandelenoverdracht of omzetting van een onderneming (inbreng in een op te

richten besloten vennootschap) volgt er dus een nieuw KvK-dossiernummer, zo meldt accountantskantoor Vanhier. Dat levert bedrijven weer een aardige kostenpost op met wijzigen van het KvK-nummer op hun briefpapier, orders, facturen, websites, etc. **An**